

všĮ **VAIKO LABUI**

Veiklos ataskaita už 2022 metus

Vaikų emocinių ir elgesio problemų prevencijos programų įgyvendinimas 2022 – 2023 mokslo metais:

- I. programa „Zipio draugai“;
- II. programa „Obuolio draugai“ ;
- III. programa „Iveikiame kartu“.

I. Programa „Zipio draugai“ yra pirma dalis tarptautinės dvejų metų vaikų emocinių ir elgesio problemų prevencijos programos. Antroji dalis - programa „Obuolio draugai.“ Dvejų metų programos tikslas - padėti vaikams įgyti socialinių bei emocinių sunkumų įveikimo gebėjimų, siekiant geresnės kiekvieno vaiko psichikos sveikatos ir saugesnio mikroklimato ugdymo įstaigose.

Programa „Zipio draugai“ Lietuvoje įgyvendinama nuo 2000 metų.

Programa „Zipio draugai“ skirta 5-7 metų vaikams. Ji vykdoma ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų priešmokyklinėse grupėse, pirmosiose klasėse ir prailgintos dienos grupėse, daugiafunkčiuose centruose, globos namuose ir vaikų dienos centruose. Programa skirta skirtingų gebėjimų vaikams ir įgyvendinama valstybine lietuvių, o taip pat lenkų ir rusų tautinių mažumų kalbomis. Yra paruošti du programos priedai: vienas specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP) turintiems vaikams ugdomiems specializuotose ugdymo įstaigose, antras – SUP turintiems vaikams, ugdomiems bendrojo ugdymo įstaigose. Pirmasis taikomas Lietuvoje nuo 2017 metų, antrasis – nuo 2019 metų. Taip pat yra programos priedas SUP turintiems vaikams, ugdomiems bendrojo ugdymo įstaigose lenkų kalba (elektroninė versija).

Nuo programos įgyvendinimo pradžios iki šių mokslo metų (įskaitytinai) joje yra dalyvavę **285.663** vaikai. Programos „Zipio draugai“ pedagogo kvalifikaciją yra įgiję **6.127** pedagogai. Programos konsultanto kvalifikaciją yra įgiję 60 psichologų ir 5 pedagogai. Konsultanto padėjėjo kvalifikaciją – 88 pedagogai.

Šiais, **2022 - 2023 mokslo metais programoje „Zipio draugai“ dalyvauja** 18.814 vaikai. Programą 993 ugdytinių grupėse ar klasėse įgyvendina 1.023 pedagogai, dirbantys 554 ugdymo įstaigose. 26 ugdymo įstaigos ir 274 pedagogai programoje dalyvauja pirmą kartą. Programa įgyvendinama visose šalies apskrityse.

Pirmą kartą į programą „Zipio draugai“ įsitraukę pedagogai dalyvauja kvalifikacijos tobulinimo seminaruose (20 akad. valandų), kuriuose įgyja programos „Zipio draugai“ pedagogo kvalifikaciją.

2022-2023 mokslo metų gale *pirmą kartą į programą „Zipio draugai“ įsitraukusiems pedagogams* bus įteikti įgytą programos „Zipio draugai“ pedagogo kvalifikaciją paliudijantis pažymėjimai, suteikiantys teisę ir ateityje įgyvendinti programą.

Seminarai pirmą kartą programoje dalyvaujantiems pedagogams vyksta apskričių centruose, kaip taisyklė programos metodiniuose centruose (jų yra 15). Pedagogai dalyvauja seminaruose išdalinti į 13 grupių, kurios suformuotos pagal apskritis. Įvardiniai 2022-2023 mokslo metų programos seminarai praversti nuotoliniu ir kontaktiniu būdais (11 kontaktinių ir 2 nuotolinės grupės).

Visi programos dalyviai aprūpinami būtina programos „Zipio draugai“ įgyvendinimui medžiaga ir informacija: pedagogai – metodinės medžiagos komplektais (visiems pedagogams duodama originali programos metodika ir metodika SUP turintiems vaikams arba įtraukiamam ugdymui – pagal poreikį) ir informacine medžiaga; vaikai – padalomosios medžiagos komplektais; programoje dalyvaujančių vaikų tėvai programos informaciniais ir rekomendaciniais leidiniais. Taip pat atspausdintas pratybų sąsiuvinis programoje dalyvaujantiems vaikams „Zipio draugai. Mano užduotėlių sąsiuvinis“, kurį ugdymo įstaigos gali nusipirkti.

Yra medžiaga programos „Zipio draugai“ pedagogams ir joje dalyvaujančių vaikų tėvams, skirta taikyti įgyvendinant programą „Zipio draugai“ nuotoliniu būdu.

Programa „Zipio draugai“ specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams.

Po 2017-2018 mokslo metais vykdyto pilotinio programos „Zipio draugai“ skirtos specialiųjų ugdymosi poreikių vaikams išbandymo, 2018 – 2019 m.m. pradėta šio programos segmento plėtra Lietuvoje.

Kaip jau buvo minėta aukščiau, yra paruošti du programos priedai pedagogams, dirbantiems su SUP turinčiais vaikais: vienas SUP turintiems vaikams ugdomiems specializuotose ugdymo įstaigose, antras – SUP turintiems vaikams, ugdomiems bendrojo ugdymo įstaigose.

Pagal pirmąjį programos metodikos priedą 2022-2023 m.m. dirba 21 pedagogas (iš jų 4 pirmą kartą vykdys programą SUP turintiems vaikams) 11 specializuotų ugdymo įstaigų ir/ar ugdymo įstaigų, kuriose yra specializuotos klasės / grupės. Programa taikoma 22 vaikų klasių / grupių; joje dalyvauja 350 SUP turinčių vaikų.

Antrasis programos metodikos priedas taikomas bendrojo ugdymo įstaigose. 2022-2023 m.m. šis metodikos priedas buvo duodamas visiems to pageidaujantiems ankstesniais metais programos pedagogo kvalifikaciją įgijusiems pedagogams.

Visi programos „Zipio draugai“ SUP turintiems vaikams dalyviai aprūpinami būtina programos įgyvendinimui medžiaga: pedagogai – metodinės medžiagos komplektais (originalios programos metodinės medžiagos komplektas + programos SUP turintiems vaikams metodinės medžiagos komplekto 1-u arba 2-u variantu) ir informacine medžiaga; vaikai – dalomosios medžiagos komplektais; programoje dalyvaujančių vaikų tėvai - programos informaciniais ir rekomendaciniais leidiniais.

Programa „Zipio draugai“ tautinių mažumų vaikams

2022-2023 m.m. programa „Zipio draugai“ Lietuvoje įgyvendinama keturiomis kalbomis: valstybine lietuvių ir dvių tautinių mažumų kalbomis – lenkų ir rusų.

Lenkų kalba programa įgyvendinama Vilniaus apskrityje 23 ugdymo įstaigų. Programa vyksta 31 klasėje / grupėje, čia ugdomi 573 vaikai. Programą vykdo 25 pedagogų (8 iš jų dalyvauja programoje pirmą kartą).

Rusų kalba programa įgyvendinama Klaipėdos, Utenos ir Vilniaus apskrityse 19 ugdymo įstaigų. Programa vyksta 31 vaikų klasių / grupių, kuriose ugdomi 658 vaikai. Programą

vykdo 31 pedagogas (19 iš jų dalyvauja programoje pirmą kartą). Šiais mokslo metais beveik dvigubai padidėjo programoje rusų kalba dalyvaujančių vaikų, palyginus su 2021-2022 m.m. Tikėtina, kad joje dalyvauja nuo karo pasitraukusių ukrainiečių vaikai.

Programa taip pat įgyvendinama ir baltarusių kalba vienoje Vilniaus apskrities ugdymo įstaigoje, 2-jose klasėse, kuriose ugdoma 40 vaikų. Programą vykdo 2 pedagogai. Tačiau pedagogai patys verčia į baltarusių kalbą ir ja veda valandėles. Nei PFC, nei VAIKO LABUI neturi metodikos baltarusių kalba.

II. Programa „Obuolio draugai“ Lietuvoje pradėta įgyvendinti 2012 metais. Ši programa skirta 7 – 9 metų vaikams. Lietuvoje ji vykdoma visų tipų bendrojo ugdymo mokyklų pradinėse klasėse ir prailgintos dienos grupėse, daugiafunkciuose centruose, vaikų globos namuose ir dienos centruose. Programa įgyvendinama valstybine lietuvių, o taip pat lenkų ir rusų tautinių mažumų kalbomis.

Nuo programos įgyvendinimo pradžios iki šių mokslo metų (įskaitytinai) joje yra dalyvavę 60.384 vaikai. Programos „Obuolio draugai“ pedagogo kvalifikaciją yra įgiję 2.041 pedagogas. Programos konsultanto kvalifikaciją yra įgiję 22 psichologai. Konsultanto padėjėjo kvalifikaciją – 12 pedagogų.

2022 - 2023 mokslo metais programoje „Obuolio draugai“ dalyvauja 4.187 vaikai. Programą 207 ugdytinių grupėse ar klasėse įgyvendina 208 pedagogai iš 100 ugdymo įstaigų. 18 ugdymo įstaigų ir 67 pedagogai programoje dalyvauja pirmą kartą.

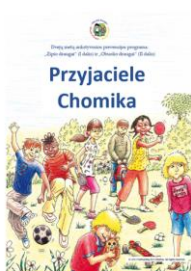
Pirmą kartą į programą „Obuolio draugai“ įsitraukę pedagogai dalyvauja kvalifikacijos tobulinimo seminaruose (20 akademinį valandų), kuriuose įgyja programos „Obuolio draugai“ pedagogo kvalifikaciją. 2022-2023 mokslo metų gale pirmą kartą į programą „Obuolio draugai“ įsitraukusiems pedagogams bus įteikti įgytą programos „Obuolio draugai“ pedagogo kvalifikaciją paliudijantis pažymėjimai, suteikiantys teisę ir ateityje įgyvendinti programą.

Seminarai pirmą kartą programoje dalyvaujantiems pedagogams vyksta nuotoliniu ir kontaktiniu būdu (2 kontaktinės ir 1 nuotolinė grupė).

Visi programos „Obuolio draugai“ dalyviai aprūpinami būtina programos įgyvendinimui medžiaga ir informacija: pedagogai – metodinės medžiagos komplektais ir informacine medžiaga; vaikai – dalomosios medžiagos komplektais; programoje dalyvaujančių vaikų tėvai programos informaciniais ir rekomendaciniais leidiniais. Paruoštas spaudai ir atspausdintas pratybų sąsiuvinis programoje dalyvaujantiems vaikams „Obuolio draugai. Mano užduotėlių sąsiuvinis“, kurį ugdymo įstaigos gali pirkti.

Paruošta medžiaga programos „Obuolio draugai“ pedagogams ir joje dalyvaujančių vaikų tėvams, skirta taikyti programą „Obuolio draugai“ nuotoliniu būdu.

Programa „Obuolio draugai“ tautinių mažumų vaikams

Šiais mokslo metais programa „Obuolio draugai“ Lietuvoje įgyvendinama trimis kalbomis: valstybine lietuvių ir dviejų tautinių mažumų kalbomis – lenkų ir rusų.

Lenkų kalba programa įgyvendinama Vilniaus apskrityje 9 ugdymo įstaigose. Programa vyksta 12-oje vaikų klasių / grupių, kuriose ugdomi 203 vaikai. Programą vykdo 12 pedagogų (5 iš jų dalyvauja programoje pirmą kartą).

Rusų kalba programa įgyvendinama Vilniaus apskrityje 4 ugdymo įstaigose. Programa vyksta 9-iose vaikų klasėse / grupėse, kuriose ugdomi 243 vaikai. Programą vykdo 9 pedagogai (8 iš jų dalyvauja programoje pirmą kartą).

Dvejų metų tarptautinės dvejų metų vaikų emocinių ir elgesio problemų prevencijos programos: „Zipio draugai“ (I dalis) ir „Obuolio draugai“ (II dalis), o taip pat ir programos „Zipio draugai“ priedų SUP turintiems vaikams **autorių teisės priklauso programos kūrėjams Partnership for Children** (PFC) – tarptautinei nepelno organizacijai, reziduojančiai Londone. Partnership for Children koordinuoja programos įgyvendinimą pasaulyje. <https://www.partnershipforchildren.org.uk>

Pagal programos kūrėjų Partnership for Children suteiktą **išimtinę licenciją** įgyvendinti dvejų metų vaikų emocinių ir elgesio problemų prevencijos programą: „Zipio draugai“ (I dalis) ir „Obuolio draugai“ (II dalis) **Lietuvoje turi teisę tik viešoji įstaiga „Vaiko labui“**.

Programos „Zipio draugai“ generalinis rėmėjas Lietuvoje - prekybos tinklas

2022 metai buvo paskutiniai metai, kai prekybos tinklas iki rėmė programą „Zipio draugai“ Lietuvoje. Prekybos tinklas **IKI** buvo programos „Zipio draugai“ generalinis rėmėjas 16 metų - nuo 2007 iki 2022.

Į Lietuvos vaikų emocinių ir elgesio problemų prevenciją bei pedagogų kvalifikacijos tobulinimą per tą laikotarpį prekybos tinklas **IKI** investavo 298.805 eurus.

III. Programa „Įveikiame kartu“ Lietuvoje įgyvendinama nuo 2006 metų. Programa skirta 9-11 metų vaikams. Ji vykdoma bendrojo ugdymo mokyklų pradinėse klasėse ir prailgintos dienos grupėse, daugiafunkčiuose centruose, globos namuose ir vaikų dienos centruose. Programa įgyvendinama valstybine lietuvių kalba.

Nuo programos įgyvendinimo pradžios iki šių mokslo metų (įskaitytinai) programos „Įveikiame kartu“ pedagogo kvalifikaciją yra įgiję 3.236 pedagogai. Programos konsultanto kvalifikaciją yra įgiję 10 psichologų.

Programoje dalyvaujančių vaikų statistika pradėta rinkti tik nuo 2011 metų. Nuo tada iki šių mokslo metų įskaitytinai joje yra dalyvavę 48.410 vaikas. 2006 – 2010 programoje „Įveikiame kartu“ dalyvaujančių vaikų statistika nebuvo renkama, tačiau apytiksliais paskaičiavimais tuo periodu joje sudalyvavo ≈ 20 tūkstančių vaikų.

2022 - 2023 mokslo metais programoje „Įveikiame kartu“ dalyvauja 3.119 vaikai. Programą 165-iose klasėse įgyvendina 165 pedagogai iš 78 ugdymo įstaigų. 77 pedagogai ir 18 ugdymo įstaigų dalyvauja programoje pirmą kartą.

78 pirmą kartą į programą „Įveikiame kartu“ įsitraukę pedagogai dalyvauja seminaruose (8 akademinės valandos), kuriuose įgyja programos „Įveikiame kartu“ pedagogo kvalifikaciją. Seminarai pirmą kartą programoje dalyvaujantiems pedagogams vyksta kontaktiniu būdu Kauno ir Vilniaus miestuose, o kitų šalies regionų pedagogai apjungti į 1 bendrą nuotolinę grupę. Šiais mokslo metais pedagogai dalyvauja seminaruose išdalinti į 4 grupes (1 grupė Kaune, 2 grupės Vilniuje ir 1 nuotolinė grupė).

Visi programos dalyviai aprūpinami būtina programos „Įveikiame kartu“ įgyvendinimui medžiaga ir informacija: pedagogai – metodinės medžiagos komplektais ir informacine medžiaga; vaikai – dalomosios medžiagos komplektais; programoje dalyvaujančių vaikų tėvai - programos metodine medžiaga, skirta tėvams, ir informaciniais leidiniais.

Programos „Įveikiame kartu“ autorius teisės priklauso viešajai įstaigai „Vaiko labui.“

Kita veikla, kurią VAIKO LABUI vykdė 2021 metais

VšĮ „Vaiko labui“ [internetinėje svetainėje www.vaikolabui.lt](http://internetinėje.svetainėje.www.vaikolabui.lt) pastoviai pristatoma aktualiusia informacija apie visas mūsų įgyvendinamas programas - dvejų metų tarptautinę ankstyvosios prevencijos programą: „Zipio draugai“ ir „Obuolio draugai“, mūsų autorinę programą „Įveikiame kartu“ - ir visus įgyvendinamus projektus. Interneto svetainėje pateikiama informacija pastoviai atnaujinama, aktualizuojama. Taip pat Facebook' e turime sukūrę ir pastoviai atnaujiname dvi paskyras – ZIPIO DRUGAI ir OBUOLIO DRAUGAI.

Organizavome seminarus ir paskaitas programose „Zipio draugai“, „Obuolio draugai“ ir „Įveikiame kartu“ dalyvaujančių ugdymo įstaigų pedagogams. Seminarų temos parenkamos individualiai išsiaiškinus su ugdymo įstaiga jos poreikius. Ugdymo įstaigose buvo prarasti seminarai arba paskaitos šiomis temomis:

1. Suburkime stiprią ir kūrybingą komandą
2. Kaip būti tikru autoritetu šiuolaikiniams vaikams: šilta širdis – tvirta ranka
3. Pedagogas ir tėvai: bendravimas su šiuolaikine šeima. „Sunkūs tėvai“ – kaip rasti bendrą kalbą?
4. „Sunkūs“ ir „nevaldomi“ vaikai-mūsų didieji mokytojai (x3)
5. Emocinis intelektas: vaikas, šeima, darželis (x2)
6. Darželinukai po padidinamuoju stiklu

Seminarai organizuojami komerciniais pagrindais.

Šiais metais VšĮ „Vaikų linija“ neorganizavo akcijos „**BE PATYČIŲ**“. VAIK LABUI šioje akcijoje dalyvaujame nuo jos pradžios, t.y. 2004 metų, nepraleisdami nei vieno metų.

2022 kovo mėnesį kreipėmės į mūsų programose dalyvaujančias ugdymo įstaigas ir informavome, kad oficialiai kampanija nebus vykdoma, bet mes, būdami ilgamečiai ir aktyvūs „Vaikų linijos“ kampanijos BE PATYČIŲ partneriai, ir toliau dirbsime patyčių prevencijos srityje. Pakvietėme ugdymo įstaigas ir mokinius įsijungti į mūsų siūlomas veiklas.

Siūlėme visą kovo mėnesį ugdymo įstaigoje daugiau dėmesio skirti patyčių mokykloje problemai ir su vaikais plačiau pasikalbėti apie patyčias. Pedagogus skatinome nepamiršti, kad siekiant įveikti patyčias, itin svarbu ugdyti vaikų emocinį intelektą, ir rekomendavome kampanijos metu tam skirti daugiau laiko: padėti vaikui atpažinti savo ir aplinkinių jausmus; gebėti su jais tvarkytis; ugdyti empatiją; supratimą, kad visada yra kažkas, kas gali tau padėti ištikus sunkumams; gebėjimą ir norą padėti aplinkiniams. Pedagogams pateikėme šaltinius, kur galima rasti naudingos informacijos apie patyčias ir vaikų emocinių sunkumų įveikimo gebėjimų ugdymą.

Paruošėme ir nusiuntėme į ugdymo įstaigas rekomenduojamas temas ir veiklas bei jų aptarimo planą kiekvienai kovo mėnesio savaitei. Pateikėme idėją, ką būtų galima aptarti su klase.

Siūlėme ugdymo įstaigoms, dalyvaujančioms mūsų įgyvendinamose programose, pradėti kurti arba tęsti ankstesniais metais pradėtą klasės dienoraštį „Draugystės knyga“ – visiems drauge diskutuoti, kaip jie išaugo ir pasikeitė, kaip išmoko vertinti draugą ir draugystę, padėti greta esančiam draugui, kaip keitėsi vaikų klasės santykiai, ...

Ugdymo įstaigoms pateikėme rekomendacinio pobūdžio temas

Akcijos dalyvių, atsiliepusių į kvietimą prisidėti prie mūsų inicijuotų veiklų aprašėme VAIKO LABUI interneto svetainėje <https://www.vaikolabui.lt/samoningumo-didinimo-menuo-be-patyciu-2022/>

Ačiū už Jūsų laiką ir dėmesį!

Ataskaitą paruošė Aurelija Okunauskienė
VšĮ „Vaiko labui“ direktorė

Daugiau informacijos:

Šv. Ignoto g. 5 – 258, 01144 Vilnius
mob. tel.: +370 (699) 20 223
el. paštas: aurelija.ok@vaikolabui.lt
www.vaikolabui.lt

Pridedami priedai:

1. Programos „Zipio draugai“ statistika (7 lapai);
2. Programos „Obuolio draugai“ statistika (6 lapai);
3. Programos „Įveikiame kartu“ statistika (3 lapai).
4. Programa „Zipio draugai“ pasaulyje 2022 metais (1 lapas).
5. Programa „Obuolio draugai“ pasaulyje 2022 metais (1 lapas).